

درس هشتم

اقتدار یعنی قدرت به رسمیت شناخته شده.
با ارزش‌ترین نوع اقتدار، اقتدار در حوزه فرهنگ
است.

اقتدار دفاعی

اقتدار چیست؟

در فرهنگ‌نامه‌های فارسی اقتدار به معنی توانا شدن، توانستن، توانمندی و قدرت به رسمیت شناخته شده آمده است.

در فرهنگ انگلیسی آکسفورد اقتدار (اتوریته) به «حق و داشتن دیگران به اطاعت»، «حق فرماندهی یا ارائه تصمیم نهایی» و «حق مورد اعتماد بودن» تعریف شده است.

در یک تعریف ساده اقتدار به معنی آن است که فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که پیش می‌آید، حرف آخر باشد و دیگران از آن اطاعت کنند.

تصویر ۱-۸- سامانه دفاع هوایی مصباح

مهم‌ترین ویژگی‌های مفهومی اقتدار عبارت‌اند از:

۱- مشروعیت: یعنی شرع و قانون به فرد، گروه یا مجموعه‌ای در نظام حکومتی چنین حقی را داده باشد. در کشور ما مقام معظم رهبری و مسئولان مختلف از چنین مشروعیتی برخوردارند.

۲- التزام طرفین: لازم است مردم و حکومت یکدیگر را بپذیرند و محترم بپندارند، چرا که اقتدار در فضایی با مقبولیت طرفین ایجاد می‌شود. حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری خود

و مسئولان را خدمتگزار مردم می‌دانند و مردم نیز پشتیبان و حامی ولایت هستند.

۳- **تناسب فرهنگی**: در این زمینه با اصل مهم مشارکت فعال مردم در تصمیم‌گیری‌های دولتی مواجه هستیم؛ لذا اقتدار باید متناسب با فرهنگ عمومی باشد. برگزاری انتخابات در کشور ما نشانه مشارکت فعال مردم است.

۴- **حقانیت**: در اقتدار پابندی به حق و مبارزه و مخالفت با باطل بسیار با اهمیت است. جمهوری اسلامی ایران مفتخر است که همواره یاور مظلومان و دشمن ظالمان در سراسر دنیا است.

منابع اقتدار

معمولاً قدرت و اقتدار ناشی از آن از چهار منبع به وجود می‌آید:

۱- سیاسی

۲- نظامی

۳- اقتصادی

۴- فرهنگی

با ارزش‌ترین نوع اقتدار، اقتدار در حوزه فرهنگ است؛ زیرا از یک طرف اقتدار فرهنگی، زمینه اقتدار در سایر بخش‌ها را فراهم می‌کند و از طرف دیگر فرهنگی که مبتنی بر ارزش‌های الهی، متکی بر تفکر و تعقل و همراه با اخلاق و عمل صالح باشد، در مواجهه منطقی با سایر فرهنگ‌ها هیچگاه احساس ضعف و ناتوانی نمی‌کند.

اقتدار دفاعی

در دوران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، امور نظامی و دفاعی کشور عزیز ما در جهت اهداف، منافع و سیاست‌های استعماری بیگانگان بود.

با پیروزی انقلاب اسلامی و قطع دست متجاوز آمریکا و سایر قدرت‌ها از ایران اسلامی، صنایع نظامی و سیستم دفاعی وابسته ما در شرایط تحریم قرار گرفت. امام خمینی (ره) راه نجات را در خوداتکایی و خودکفایی در عرصه نظامی و دفاعی دانستند و به همین جهت توسعه این بخش در اولویت اقدامات کشور قرار گرفت؛ اما به محض این تصمیم و اقدام، ضد انقلاب وابسته به قدرت‌های

۱- فرهنگ به مجموعه آداب، رسوم، سنت‌ها، دانش، ادب، معرفت، تعلیم و تربیت و آثار علمی و ادبی یک قوم یا ملت گفته

می‌شود.

خارجی در استان‌های مختلف کشور و نقاط حساس مرزی با حمایت بیگانگان و مزدورانی چون صدام (رئیس جمهور معدوم عراق) علیه این حکومت نوپا شورش کردند تا بلکه مانع به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی شوند. ترور، کودتا، ادعاهای خودمختاری، بمب‌گذاری و سرانجام تهاجم گسترده صدام در خط مرزی بیش از ۱۲۰۰ کیلومتر، ارتش تازه استقلال یافته و سپاه پاسداران تازه تأسیس ما را با آزمونی بسیار بزرگ مواجه کرد. دشمنان ایران و اسلام از این نکته غافل بودند که ارتش و سپاه پشتوانه‌ای بزرگ و مردمی دارند که مصداق عینی آن بسیج مستضعفین بود. مردم چون انقلاب اسلامی را از خودشان می‌دانستند، تحت رهبری و فرماندهی امام خمینی (ره) به میدان آمدند و با یاری نیروهای مسلح درس‌هایی بزرگ به تاریخ و جنایتکاران و متجاوزان دادند.

تصویر ۲-۸- رزمایش هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران مظهر اقتدار دفاعی ایران

ما می‌توانیم :

جنگ تحمیلی کانون بروز و ظهور استعدادهای ناب ایران اسلامی بود. نیروهای مسلح ما شامل ارتش، سپاه پاسداران و بسیج با پایمردی و دفاع جانانه در برابر دشمن بعثی حماسه‌هایی را در طول هشت سال دفاع مقدس آفریدند که حیرت جهانیان را برانگیخت.

اقتدار دفاعی مدافعان سرزمین ایران اسلامی چنان بود که در طول تاریخ طولانی کشورمان بی‌نظیر بود. رزمندگان سلحشور، با حداقل امکانات، دشمن متجاوز را وادار به تسلیم کردند و به تعبیر امام خمینی (ره) آن‌چنان سیلی محکمی به دشمن زدند که درس عبرتی برای دیگر کشورها باشد تا فکر تجاوز و حمله به ایران را از سرشان به در کنند.

نقش هشت سال دفاع مقدس را در اقتدار دفاعی کشورمان بررسی کنید.

دوران دفاع مقدس در سال ۱۳۶۷ به پایان رسید و نیروهای مسلح ما با تجارب مفیدی که در جنگ تحمیلی هشت ساله اندوخته بودند به سازندگی میهن و افزایش توان دفاعی و نظامی میهن عزیزمان پرداختند.

تولید تجهیزات دفاعی و تلاش فرزندان با ایمان و هوشمند این مرز و بوم چنان عظمت و اُبَهتی ایجاد کرده که موجب ترس دشمنان و بازدارندگی متجاوزان و توطئه‌گران از هرگونه اقدام علیه تمامیت ارضی کشور ما گردیده است.

تصویر ۳-۸- هواپیمای جنگنده قاهر ساخت جمهوری اسلامی ایران

هدف اصلی از تولید سلاح در جمهوری اسلامی ایران، دفاع و مقابله با دشمنان زورگوست، در حالی که در غرب هدف اصلی تولید سلاح، تجارت و افزایش ثروت سردمداران کارخانجات و کمپانی‌های تسلیحاتی است.
مقام معظم رهبری

سیاست‌های دفاعی ایران اسلامی بر محورهایی همچون خوداتکایی، استقلال، تولید داخلی، بازدارندگی، تأمین امنیت منطقه و ... استوار است، بنابراین شعار دفاعی، این است که: «ما قصد کشورگشایی و تجاوز به حریم سایر کشورها را نداریم اما به هر تجاوزی قاطعانه پاسخ می‌دهیم».
فناوری‌های پیشرفته دفاعی ما در حوزه‌های ساخت موشک، سلاح و مهمات، خودروهای زرهی، صنایع هوایی، مخابرات و ... چشمگیر است.

نیروهای مسلح ما (ارتش، سپاه، بسیج و نیروی انتظامی) با همکاری متخصصان وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در زیر سایه ولایت رهبر فرزانه انقلاب اسلامی علاوه بر پاسداری از مرز و بوم میهن عزیز و رصد کردن توطئه‌ها و حرکت‌های مختلف دشمنان در منطقه و جهان، توسعه فناوری‌های افتخارآفرین خویش را تداوم می‌بخشند و در این راه با سایر ارگان‌ها و دستگاه‌های اداری، صنعتی و علمی کشور همکاری نزدیک دارند.

نمونه‌هایی از تولیدات داخلی که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیز ما هستند، عبارت‌اند از:

- ۱- تولید انواع موشک شهاب، سجیل، ثاقب، صیاد، فاتح و ...
- ۲- پرتاب ماهواره‌های امید، طلوع، فجر و در آینده نزدیک ظفر و ...
- ۳- تولید انواع زیردریایی و تجهیزات دریایی
- ۴- ساخت ناوشکن ایرانی موسوم به «جماران»
- ۵- تولید انواع سلاح، تانک، زره‌پوش، انواع خودروهای نظامی و سایر ادوات زرهی
- ۶- ساخت هواپیماهای جنگنده صاعقه و هواپیماهای بدون خلبان
- ۷- تولیدات بخش الکترونیک: شامل انواع رادار، انواع بی‌سیم و ...
- ۸- ساخت پروژه‌های عمرانی شامل فرودگاه، جاده، راه‌آهن، سد، اسکله و سایر خدمات مهندسی و مخابراتی نیز در همین جهت است که در این عرصه قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با همان انگیزه‌های دفاع مقدس در خط مقدم قرار دارد.

تصویر ۸-۴ - ناوشکن جماران مظهر اقتدار نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

فعالیت

شکار هواپیمای فوق پیشرفته جاسوسی آمریکا (RQ ۱۷۰) در سال ۱۳۹۰ توسط یگان سایبری سپاه پاسداران با همکاری ارتش جمهوری اسلامی ایران را به عنوان یکی از نمونه‌های اقتدار دفاعی کشور بررسی کنید.

تصویر ۸-۵ - هواپیمای بدون سرنشین (بهباد) فوق پیشرفته جاسوسی آمریکا

به نظر شما نقش مردم در تقویت اقتدار دفاعی کشورمان چیست؟

.....

.....

.....

ملت غیور و با ایمان ما مفتخر است که با قطع وابستگی از چنگال مستکبران و غارتگران بین‌المللی، به موقعیتی ممتاز در منطقه و جهان دست یافته و با خنثی‌سازی انواع توطئه‌ها و فتنه‌های داخلی و خارجی مسیر پیشرفت و رشد معنوی را می‌پیماید و با اقتدار کامل چشم فتنه و تجاوز را کور خواهد کرد.

پایان بخش این درس نظر فرماندهی کل قوا نسبت به ارتش جمهوری اسلامی ایران است که در اقتدار دفاعی کشور نقش بسیار مؤثری داشته است.

امروز ارتش یکی از مردمی‌ترین نهادهای کشور ماست. بین نهادهای گوناگونی که ساختار کشور و نظام را تشکیل داده‌اند، وقتی ارتش را نگاه می‌کنیم، می‌بینیم یکی از نزدیک‌ترین به آحاد مردم، به تمایلات مردم، به احساسات مردم، و یکی از نزدیک‌ترین به کمک به حرکت عمومی مردم است؛ این خیلی چیز قیمت دار و با ارزشی است.

«از بیانات مقام معظم رهبری در جمع فرماندهان ارتش»

درس نهم ◀

توانمندی‌های رزم انفرادی، مجموعه روش‌ها
و مهارت‌های مصون ماندن از خطر آسیب دشمن
است که شخص چه در زمان دفاع و چه در هنگام
حمله، آنها را به کار می‌برد.

مهارت‌های فردی در دفاع و رزم

یکی از عوامل مؤثر در موفقیت یک رزمنده آشنایی با محیط اطراف و داشتن توانمندی‌هایی است که در موفقیت او بسیار مؤثر است.

توانمندی‌های رزم انفرادی، مجموعه روش‌ها و مهارت‌های مصون ماندن از خطر آسیب دشمن است که شخص چه در زمان دفاع و چه در هنگام حمله آنها را به کار می‌برد. بنابراین می‌توان گفت به هر میزان که یک رزمنده مهارت بیشتری در رزم انفرادی داشته باشد، به همان میزان از خطر و آسیب دشمن در امان خواهد بود و به حفظ جان خود و سایر هم‌زمان نیز کمک خواهد کرد.

شما دانش‌آموزان عزیز در این درس با عوامل محیطی و مهارت‌هایی که به یک رزمنده کمک می‌کند تا مأموریت خود را به نحو مطلوب انجام دهد، آشنا می‌شوید. ضمن این که برخی از این توانمندی‌ها در زندگی روزمره شما نیز قابل استفاده است.

این مهارت‌ها شامل: شناسایی عوارض زمین، حفاظت انفرادی در مقابل خطر، استتار، اختفا، اصول نگهبانی، ایست و بازرسی، جهت‌یابی، کار با قطب‌نما، تخمین مسافت و ... است که در این درس شما دانش‌آموزان عزیز با برخی از این مهارت‌ها آشنا می‌شوید.

شناخت عوارض زمین

یکی از فنون رزم انفرادی شناخت عوارض زمین است که در حفظ جان و پناه‌گیری یک رزمنده بسیار مؤثر است. به کلیه پستی و بلندی‌های سطح زمین عوارض زمین گفته می‌شود.

میزان پستی و بلندی‌های زمین یا ارتفاع تمام نقاط، نسبت به سطح مبنا اندازه‌گیری می‌شود.

سطح مبنا، سطح آب‌های آزاد بین‌المللی است، که صفر در نظر گرفته می‌شود؛ مثلاً وقتی می‌گوییم

ارتفاع شهر شیراز ۱۵۴۰ متر است، منظور ارتفاع این شهر از سطح آب‌های آزاد^۱ است.

عوارض سطح زمین به دو دسته عوارض طبیعی و مصنوعی تقسیم می‌شوند.

الف) عوارض طبیعی: عوارض طبیعی عوارضی است که انسان در ایجاد آن دخالتی نداشته

است. این عوارض عبارت‌اند از:

۱- بلندی‌ها مانند کوه و تپه

۱- سطح آب‌های آزاد بین‌المللی در ایران دهانه اروندرود در خلیج فارس در نظر گرفته شده است.

۲- گودی‌ها مانند دره، شیار و گودال

۳- همواری‌ها مانند دشت و جلگه

۴- آب‌ها مانند اقیانوس، دریا، دریاچه و رود

(ب) عوارض مصنوعی: عوارضی است که انسان در ایجاد آن دخالت داشته باشد. مانند آبادی‌ها، راه‌ها، پل‌ها، جاده‌ها و ...

تعریف برخی از عوارض به شرح زیر می‌باشد:

۱- کوه: به برآمدگی‌هایی که از محیط اطراف خود حداقل 60° متر بلندتر باشد، کوه گفته می‌شود. اگر چند کوه به هم پیوسته باشند، به آن رشته کوه گفته می‌شود، مثل رشته کوه‌های زاگرس

۲- تپه: تپه عبارت است از زمین‌های شنی یا خاکی برجسته‌ای که بلندی آن کمتر از کوه است؛ ارتفاع تپه‌ها بین 150° تا 600° متر است.

۳- خاکریز: در مناطق باز و دشت‌ها، جهت درامان ماندن نفرات از دید و تیر دشمن، به وسیله ماشین‌آلات راه‌سازی، خاک را به ارتفاع حداقل ۲ متر در جلوی نیروهای خودی جمع می‌کنند که به آن خاکریز می‌گویند.

تصویر ۱-۹- دفاع رزمندگان در پشت یک خاکریز

۴- هور: ماندن آب روی زمین را هور یا ماندآب می‌گویند. علت ماندن آب در این محیط نفوذناپذیری لایه‌های زیرین خاک است. معمولاً در هور علف و نی می‌روید و اطراف آن زیستگاه برخی جانوران و پرندگان می‌باشد؛ مانند هورالعظیم در خوزستان.

تصویر ۲-۹- رزمندگان در یکی از هورهای منطقه عملیاتی دوران دفاع مقدس

جهت‌یابی (با گرمی داشت یاد دیده‌بان‌های شهید و جانباز دوران هشت سال دفاع مقدس):

یافتن جهت‌های جغرافیایی را جهت‌یابی می‌گویند. جهت‌یابی کاربردهای زیادی دارد؛ به خصوص در امور دفاعی و نظامی که یک رزمنده باید موقعیت خود را نسبت به دشمن، نیروهای خودی و سایر عوارض زمین بداند تا در مواقع پیشروی و برگشت در جهت صحیح حرکت کند. همچنین جهت‌یابی در زندگی روزمره ما به‌منظور یافتن قبله، یافتن مسیر حرکت در پیاده‌روی و کوهنوردی، پیدا کردن مسیر درست در جنگل و بوته‌زارها و ... حائز اهمیت است.

جهت‌های اصلی و فرعی

۱- جهت‌های اصلی^۱: شامل جهت‌های چهارگانه شمال، جنوب، مشرق (خاور)، مغرب

۱- Cardinal Points

(باختر)^۱ است که با یافتن یکی از آنها، سایر جهت‌ها را به راحتی می‌توان مشخص کرد، بدین ترتیب که هرگاه به سوی شمال ایستاده باشیم، پشت سر ما، جنوب، سمت راست مشرق و سمت چپ ما مغرب خواهد بود.

۲- جهت‌های فرعی^۲: به جهت‌هایی گفته می‌شود که در بین چهار جهت اصلی واقع شده‌اند. در تصویر زیر جهات اصلی و فرعی نمایش داده شده‌اند.

تصویر ۳-۹- جهت‌های اصلی و فرعی

اصولاً جهت‌یابی به وسیله قطب‌نما^۳ و یا به وسیله گیرنده‌های دستی جی‌پی‌اس^۴ به راحتی و با دقت بسیار زیاد، انجام می‌شود.

یادگیری سایر روش‌های جهت‌یابی در نبود این ابزارها برای یک رزمنده بسیار اهمیت دارد.

۱- North (N شمال) South (S جنوب) West (W مغرب) East (E مشرق)

۲- Subcardinal Points

۳- Compass

۴- امروزه برخی گوشی‌های تلفن همراه مجهز به سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی GPS می‌باشند که علاوه بر ارتفاع نقاط، مختصات

جغرافیایی و جهت‌های جغرافیایی را نیز نمایش می‌دهند.

GPS چیست و چگونه کار می‌کند؟

تصویر ۴-۹- انواع دستگاه‌های سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی GPS

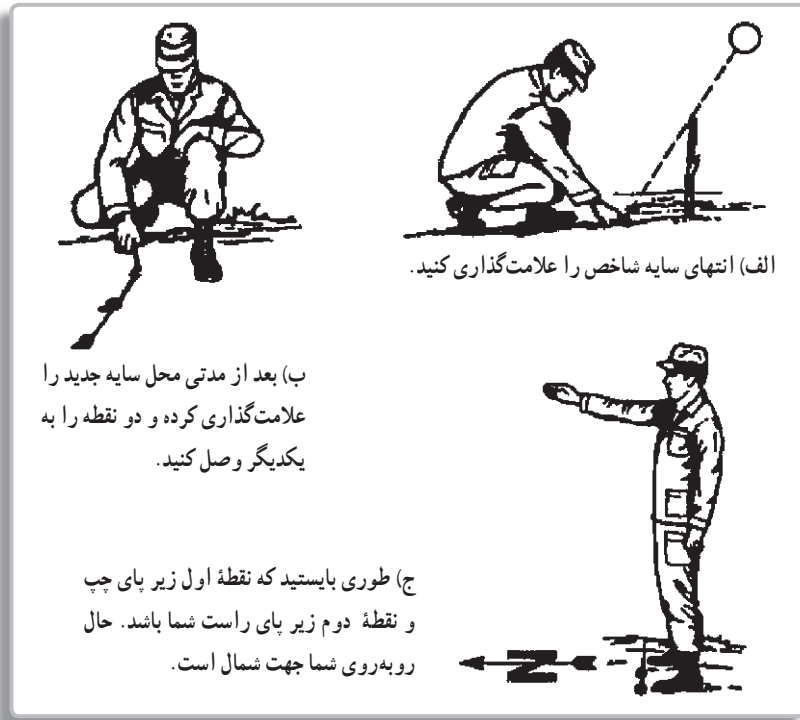
GPS مخفف سه کلمه Geographic Positioning Systems به معنی سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی است. این سامانه از مجموعه ماهواره‌های موقعیت‌یاب جغرافیایی تشکیل شده که موقعیت پدیده‌های مختلف را بر روی کره زمین شناسایی و به کاربران مخابره می‌کند. کاربران با در اختیار داشتن گیرنده‌های قوی آنتن‌دار یا گیرنده‌های دستی موسوم به GPS در هر نقطه‌ای از کره زمین، حتی در حال حرکت می‌توانند موقعیت دقیق خود را دریافت کنند. گیرنده‌ها پس از برقراری ارتباط با ماهواره‌ها در فضا، مشخص می‌کنند که اکنون گیرنده در چه طول و عرض جغرافیایی و در چه ارتفاعی از سطح دریا قرار دارد و یا در چه سمتی و با چه سرعتی در حال حرکت است. این سامانه برای ردیابی یا راهبری کشتی‌ها، هواپیماها، خودروها کمک مؤثری می‌کند.

جهت‌یابی در روز

۱- جهت‌یابی به کمک خورشید: خورشید هر روز صبح تقریباً از سمت مشرق طلوع و در آخر روز از سمت مغرب غروب می‌کند و چون ایران در نیم‌کره شمالی زمین واقع شده است، اغلب در هنگام ظهر، خورشید در نیمه جنوبی آسمان است و سمت جنوب را نشان می‌دهد. در روزهای اول فروردین و اول مهرماه هر سال، خورشید دقیقاً از جهت شرق طلوع و از جهت غرب هم غروب می‌کند و در سایر ایام سال به خصوص اول تابستان و زمستان این روش خیلی دقیق نیست.^۱

۱- جهت کسب اطلاعات بیشتر از دبیر جغرافیای خود کمک بگیرید.

۲- جهت یابی به کمک سایه شاخص : شاخص، چوب، میله یا هر شیء نسبتاً صاف و به طول تقریبی یک متر است که به صورت عمودی در زمینی مسطح نصب می شود. در این روش، پس از نصب شاخص، انتهای سایه آن را روی زمین با یک سنگ علامت گذاری می کنیم. پس از حدود پانزده تا بیست دقیقه محل جدید سایه شاخص را دوباره علامت گذاری می کنیم. حال اگر این دو نقطه را به یکدیگر وصل کنیم و طوری بایستیم که پای چپ روی نقطه اول و پای راست روی نقطه دوم باشد، روبه روی ما شمال و پشت سرمان نیز جنوب خواهد بود.

الف) انتهای سایه شاخص را علامت گذاری کنید.

ب) بعد از مدتی محل سایه جدید را علامت گذاری کرده و دو نقطه را به یکدیگر وصل کنید.

ج) طوری بایستید که نقطه اول زیر پای چپ و نقطه دوم زیر پای راست شما باشد. حال روبه روی شما جهت شمال است.

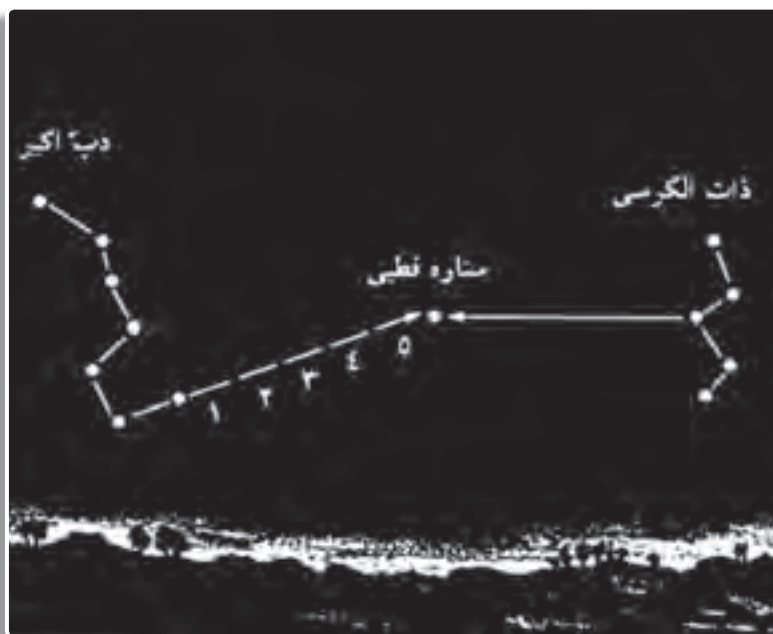
تصویر ۵-۹- روش جهت یابی به کمک سایه شاخص

جهت یابی در شب

۱- جهت یابی به کمک ستاره قطبی : در نیم کره شمالی، ستاره قطبی با دقت بسیار زیادی جهت شمال جغرافیایی را نشان می دهد. برای مشاهده این ستاره که سایر ستارگان و صورت های فلکی به محوریت آن می چرخند، ابتدا باید صورت فلکی دب اکبر یا صورت فلکی ذات الکرسی را پیدا کرد. دب اکبر یا خرس بزرگ به مجموعه ای از هفت ستاره گفته می شود که در آسمان به شکل ملاقه دیده

می‌شوند. اگر فاصله دو ستاره لبه آبریز ملاقه را یک واحد در نظر بگیریم و آن را پنج برابر در همان مسیر ادامه دهیم، به تک ستاره‌ای پرنور می‌رسیم که ستاره قطبی است و اگر به سمت آن بایستیم، روبه جهت شمال ایستاده‌ایم.

صورت فلکی ذات‌الکرسی نیز پنج ستاره است که به دلیل چرخش در آسمان به شکل حروف لاتین M یا W دیده می‌شود. اگر ستاره وسط حرف را در مسیر مستقیم، پنج برابر فاصله دو ستاره، ادامه دهیم، به ستاره قطبی می‌رسیم.

تصویر ۶-۹- موقعیت صورت فلکی دب‌الکبر و ذات‌الکرسی نسبت به ستاره قطبی

۲- جهت‌یابی به کمک ماه : در این روش ابتدا باید بدانیم در نیمه اول یا در نیمه دوم ماه قمری هستیم. برای تشخیص این موضوع دو سر هلال ماه را با خط فرضی به یکدیگر وصل می‌کنیم و امتداد می‌دهیم. اگر شکلی شبیه حرف لاتین p تشکیل شد، در نیمه اول ماه هستیم. در این حالت سمت برجسته یا محدب ماه، جهت مغرب را نشان می‌دهد. اگر با اتصال دو سر هلال، حرف لاتین q تشکیل شود، در نیمه دوم ماه قرار داریم. در این حالت قسمت برجستگی ماه جهت مشرق را نشان می‌دهد.

تصویر ۷-۹- روش جهت یابی به کمک ماه

تخمین مسافت

اندازه گیری تقریبی مسافت یا فاصله بین دو نقطه را تخمین مسافت می گویند. برای این که یک رزمنده بتواند در میدان نبرد، سلاح خود را تنظیم کند و هدف گیری دقیق تری داشته باشد، فن تخمین مسافت را می آموزد. همچنین یک رزمنده دیده بان برای این که بتواند گزارشی دقیق از محل صحیح اهداف و عوارض را به فرماندهان گزارش دهد، به آموزش فن تخمین مسافت در رزم انفرادی نیاز دارد.

روش تخمین مسافت با وسیله

ما در این روش به کمک نقشه توپوگرافی محل و یک خط کش، در ابتدا دو نقطه مورد نظر را روی نقشه مشخص می کنیم و به وسیله خط کش فاصله مستقیم آن دو نقطه را اندازه گیری می کنیم. سپس عدد به دست آمده را که به سانتی متر است در مخرج مقیاس نقشه ضرب می کنیم تا فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین به سانتی متر به دست آید. پس از آن عدد مورد نظر را بر ۱۰۰ تقسیم می کنیم تا فاصله به متر محاسبه گردد.

فاصله دو نقطه روی نقشه به سانتی متر \times مخرج مقیاس = فاصله افقی همان دو نقطه بر روی زمین

مثال: اگر فاصله دو نقطه الف و ب روی نقشه توپوگرافی با مقیاس $\frac{1}{50000}$ برابر با ۸ سانتی متر باشد، فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین این گونه به دست می آید:

$$8 \times 50000 = 400000 \text{ سانتی متر}$$

$$400000 \div 100 = 4000 \text{ متر}$$

اندازه گیری مسافت به وسیله یگان صدمتری

۱- این روش برای تخمین مسافت تا ۵۰۰ متر مورد استفاده قرار می گیرد. بدین ترتیب که ابتدا یک فاصله صدمتری را روی زمین مجسم می کنیم و سپس تعیین می نماییم که از موضع تا هدف چند تا

از این اندازه‌ها وجود دارد.

۲- برای مسافت‌های ۵۰۰ الی ۱۰۰۰ متری ابتدا نقطه‌ای را در نیمه راه هدف انتخاب می‌کنیم و سپس با استفاده از روش بالا مسافت موضع تا این نقطه را تعیین و با دو برابر کردن این تخمین، مسافت بین هدف تا موضع به دست می‌آید.

آشنایی با سلاح انفرادی

امروزه علی‌رغم متنوع شدن تسلیحات نظامی و پیشرفت سلاح‌های دوربرد که اهداف خود را از فواصل دور مورد اصابت قرار می‌دهند، هنوز هم سلاح‌های انفرادی در جبهه‌های نبرد و مقابله با دشمنان دارای اهمیت است.

با توجه به این که رزمندگان دوران دفاع مقدس از اسلحه کلاشینکف برای دفاع در مقابل متجاوزان

استفاده می‌کردند، و در حال حاضر نیز این اسلحه به عنوان سلاح سازمانی نیروهای بسیج است، در این بخش از درس با ویژگی‌ها و چگونگی استفاده از این اسلحه انفرادی بیشتر آشنا می‌شوید.

تصویر ۸-۹- نمای ظاهری تفنگ کلاشینکف

جدول ۱-۹- مشخصات اسلحه کلاشینکف

ردیف	عنوان	شرح
۱	کالیبر	۷/۶۲ میلی متر
۲	تعداد خان	۴ خان گردش از چپ به راست
۳	طول اسلحه با سر نیزه	۱۰۲ سانتی متر
۴	شلیک در حالت تک تیر	۴۰ گلوله در دقیقه
۵	شلیک در حالت رگبار	۹۵ گلوله در دقیقه
۶	برد مفید	۴۰۰ متر
۷	برد نهایی	۲۰۰۰ متر

- ۱- کالیبر (Caliber): قطر دهانه لوله هر جنگ افزاری را کالیبر می‌گویند. مثلاً قطر دهانه لوله اسلحه کلاشینکف ۷/۶۲ میلی‌متر است.
- ۲- خان (Tube): شیارهایی است که داخل لوله تفنگ ایجاد می‌کنند، این شیارها به گلوله دوران داده و در نتیجه برد گلوله و قدرت تخریب را زیادتر می‌کند.
- ۳- بُرد مفید: مسافتی است که از جنگ افزار انتظار می‌رود به دقت تیراندازی کند و موجب تلفات و خسارت گردد.
- ۴- بُرد نهایی: حداکثر مسافتی است که از یک جنگ افزار انتظار می‌رود به دقت تیراندازی کند و در نتیجه در چنین مسافتی تلفات و خسارتی نیز وجود ندارد.

باز و بسته کردن سلاح

نگهداری و عیب‌یابی سلاح انفرادی برعهده کسی است که از آن استفاده می‌کند. اسلحه انفرادی کلاشینکف باید همیشه روغن کاری شده و بدون عیب باشد. لذا لازم است یک رزمنده به راحتی و با مهارت بتواند سلاح خود را باز و بسته کند؛ چرا که باز و بسته کردن به موقع و درست اسلحه، به سالم ماندن آن کمک مؤثری می‌کند.

۱- روپوش محفظه	۲- آلات متحرک	۳- قطعه گنگدن	۴- میله و فنر ارتجاع
۵- بدنه	۶- سیلندر گاز	۷- سمبه	۸- شعله پوش
۹- روپوش لوله	۱۰- غلاف سرنیزه	۱۱- سرنیزه	۱۲- خشاب
- تصویر ۹-۹- قطعات باز شده اسلحه کلاشینکف

البته روش صحیح باز و بسته کردن سلاح، قطعه‌شناسی و مراحل رفع‌گیر در اردوی عملی درس آمادگی دفاعی توسط مربیان بسیج به شما آموزش داده می‌شود.

اصول ایمنی هنگام استفاده از سلاح

- یک کاربر اسلحه برای حفظ جان خود و سایر همراهان، باید به نکات زیر توجه کند :
- ۱- سلاح باید قبل از تیراندازی بازدید شود.
 - ۲- هنگام تحویل گرفتن یا تحویل دادن سلاح، باید از خالی بودن آن اطمینان حاصل کنید.
 - ۳- هنگام باز و بسته کردن و یا تحویل گرفتن سلاح برای اطمینان از خالی بودن آن، روبه فضای مطمئن (به‌سوی آسمان) ماشه را بچکانید.
 - ۴- از هرگونه شوخی کردن با سلاح و نشانه روی به سوی دیگران خودداری کنید.
 - ۵- با ماشه سلاح نباید بازی کرد؛ زیرا ماشه این سلاح حساس است.
 - ۶- زمانی که ضرورتی برای تیراندازی نیست، سلاح در حالت ضامن باشد.
 - ۷- مهمات و فشنگ‌ها را در معرض حرارت شدید قرار ندهید و هیچ‌گاه به ته‌چاشنی فشنگ ضربه نزنید.
- ۸- هنگام تیراندازی دست را در مقابل مسیر رفت و برگشت دستگیره آتش قرار ندهید.

اصول تیراندازی صحیح

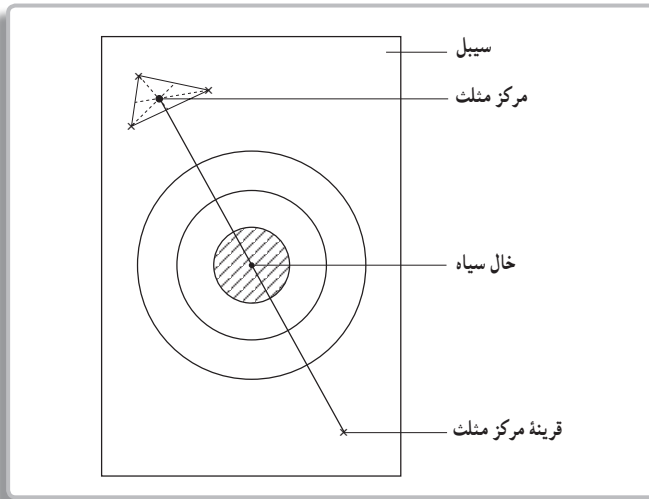
- تیراندازی دقیق یک مهارت فردی است که با آموزش، تمرین و پشتکار به‌دست می‌آید.
- اصول یک تیراندازی صحیح و مؤثر به شرح زیر است :
- ۱- قلق‌گیری و نشانه‌روی دقیق
 - ۲- وضعیت صحیح تیراندازی
 - ۳- انجام صحیح عمل انگشت‌روی ماشه
 - ۴- تخمین مسافت و تنظیم درجه صحیح اسلحه
 - ۵- تیراندازی با آهنگ منظم و مداوم

روش قلق‌گیری

قلق‌گیری عملی است که قبل از تیراندازی برای به‌دست آوردن دقت سلاح انجام

می‌شود. یکی از روش‌های قلق‌گیری به این شرح است :

- ۱- تعداد سه تیر قلق را به دقت به طرف خال سیاه وسط سیبل^۱ نشانه‌روی و شلیک می‌کنیم.
- ۲- محل برخورد سه گلوله را به یکدیگر وصل می‌کنیم تا مثلثی تشکیل شود.
- ۳- مرکز مثلث را به وسط خال سیاه وصل می‌کنیم و قرینه^۲ مثلث را به دست می‌آوریم.
- ۴- حال قرینه^۲ به دست آمده را به جای خال سیاه وسط سیبل نشانه‌گیری و شلیک می‌کنیم.

تصویر ۱۰-۹- روش صحیح قلق‌گیری

حالت‌های صحیح تیراندازی :

- ۱- حالت ایستاده

تصویر ۱۱-۹- حالت ایستاده

۱- سیبل: تابلوی ایستاده در مقابل میدانی تیراندازی در مراکز آموزش‌های نظامی که بر روی آن دوائر متحدالمركزی ترسیم شده و

وسط آن خال سیاه قرار دارد.

۲- حالت به زانو

تصویر ۹-۱۲- حالت به زانو

۳- حالت نشسته

تصویر ۹-۱۳- حالت نشسته

۴- حالت درازکش

تصویر ۹-۱۴- حالت درازکش